

SLOVENSKÁ REČ

MESAČNÍK PRE ZÁUJMY SPISOVNÉHO JAZYKA

ROČNÍK I.

ČÍSLO 1.

September 1932.

O B S A H:

Ludovít Štúr o slovenčine. — *P. P. Zgúth*: Množný nominatív zvieracích mien mužského rodu. — *Henrich Bartek*: Výslovnosť niektorých dvojhlások. — *Ján Mihál*: Vokativ v slovenčine. — *Peter Turdý*: Chybné slová a väzby, ktorým treba v slovenčine vyhýbať. — *Rozličnosti*: Bezočivý, bezočivosť. — Zvykol som robiť. — Tajuplný. — Slovenská matica. — Priezviská na -oviech, -ovie a -ove. — Dbať na niečo alebo o niečo. — Ženské priezviská na -y a -i. — *Mária Holly*.

Slovenčina vo verejnom živote.

Jozef Škultéty: Miesto úvodu. — *P. J.*: Spisovatelia a slovenčina. — Slovenčina v učebniciach. *K. Teringl*: Vpred! Vojenský slabikár. *Belo Letz*.

SLOVENSKÁ REČ

MESAČNÍK PRE ZÁUJMY SPISOVNÉHO JAZYKA

ROČNÍK I.

ČÍSLO 2.

Október 1932.

O B S A H:

Belo Letz: O nominálnych vetách. — *Samo Czambel*: Z menších štúdií o slovenčine. (Raz a krát. - Jednať. - Zriecť sa a odriecť sa.) — *Peter Turdý*: Chybné slová a väzby, ktorým treba v slovenčine vyhýbať. — *Rozličnosti*: Radlo či rádlo. — *Strek*. — Ako písať cudzie miestne mená a priezviská. — *Možno-li*. — Tu je k dostaniu. — *Jednateľ*, *tajomník*, *sekretár*. — *Ovšem*. — *Niet ničoho*. — *Nebezpečenstvo* - *nebezpečie*.

Slovenčina vo verejnom živote.

Jozef Ciger-Hronský: Spisovateľ a reč. — *Jozef Škultéty*: Slovenská reč. — *Poznámky a zprávy*: Mená štyroch našich súdov. — Slovenské diapásky. — Korektori v tlačiarňach. — Kurz slovenčiny pre korektorov. — Doplnenie jazykovedeckého odboru Matice slovenskej. — Revízia Pravidiel slk. pravopisu. — Spolok sv. Vojtecha a slovenčina. — Robotník o spisovnej slovenčine. — Slovenčina na univerzitách. — Dr. I. Dérer o slovenčine.

SLOVENSKÁ REČ

MESAČNÍK PRE ZÁUJMY SPISOVNÉHO JAZYKA

ROČNÍK I.

ČÍSLO 3.

November 1932.

O B S A H:

Jozef Škultéty. Je to dobre po slovensky? (čo miesto ako, napadnúť - einfallen, nutný, obnos, odhliadnuť od niečoho, previesť, sdeliť.) — *P. P. Zgúth.* Nesprávnosti. — *Samo Czambel.* Z menších štúdií o slovenčine. (Držať. — Nazpät. — Octnúť sa, okriať. — Korčuľe, korčuľovať sa. — Priať — želať.) — *Hentich Bartek.* O zjednodušení množného čísla *l*-ového participia. — *Jozef Škultéty.* Pozor na reč, či píšeme, či hovoríme! — *Peter Turdý.* Chybné slová a väzby, ktorým treba v slovenčine vyhýbať. — *Rozličnosť.* O predložke mimo. — Ako vyslovovať skupiny *le, li?* — Správna výslovnosť slov šťastný, prázdny, šťastlivý. — Rozličný a rôzny. — Strašné participia na -vší. — *Iducky, stojacky.* — Opravdivý či opravdový. — Alebo - alebo či buď - alebo. — Spravodlivý či spravdivý. — Vrava. — Samosvoj. — Uctive či uctivo. — Uradné medzírka. — Pripona -tko. — Najsamprv. — Predvolávané sa. — Odpovede či odpovedi. — Učím sa matematike? — Strelíš strelať; dovoliť-dovoľovať. — Krajinský-zemský. — Skudzeň. — Docieľišť. — Názor - náhľad - mienka. — Plaviť sa - plúť. — Plavný. — Výtopňa? — Pôda. — Do očí. — Padnul či padol? — Odstrániť - odstraňovať.

Slovenčina v verejnom živote.

A. Dridanok. Slovenčina v úradoch. — Z našich časopisov. (61.) — *Poznámky a zprávy.* Slovenskí profesori za práva slovenčiny. — Redigovaní vedeckej zkušebnej komise pro učitelství na středních školách v Bratislavě. — Časopis „Politika“ o slovenčine.

SLOVENSKÁ REČ

MESAČNÍK PRE ZAUJMY SPISOVNÉHO JAZYKA

ROČNÍK I.

ČÍSLO 4.

December 1932.

O B S A H:

J. Martinka: Cudzie miestne mená v slovenčine. — *Jozef Škultéty*: Pozor na reč, či píšeme, či hovoríme! — *Michal Knap*: Niekoľko upozornení. (Lokál na -u. — Tvorenie ženských priezvisk. — V Sv. Jure. — Nabídka, nabídnúť.) — *Belo Letz*: Vykanie alebo oslovenie. — *Samo Czambel*: Z menších štúdií o slovenčine. (Brat-vziať. — Zapríčiniť. — Robiť-robota.) — *Jozef Škultéty*: Dajme my tomu pokoj! — Na margo našej právnickej terminologic. -fri- — *Peter Tvrđý*: Chybné slová a väzby, ktorým treba v slovenčine vyhýbať. — *Slovenčina v učebniciach*. *Mix*. — *Rozlíčnosť*: Omluvenka. — *Výslovnosť slova svätý*. — *Vypadá dobre*. — *Kč či Kės?* — *Aksamiet či aksamit?* — *O hodinu a za hodinu*. — *Slovan alebo Slavian?* — *Skratka dr. a Dr.* — *Do Vlách či do Vlach?* — *Najmä*. — *A sice*. — *Otka - sryk*. — *Gen. pl. túžob - túžeb*. — *Túžobný - túžebný*.

SLOVENSKÁ REČ

MESAČNÍK PRE ZAUJMY SPISOVNÉHO JAZYKA

ROČNÍK I.

ČÍSLO 5.

Január 1933.

O B S A H:

Jozef Škultéty: Pozor na reč, či píšeme, či hovoríme! — *P. P. Zgúth*: Dvojtvary v spisovnej reči. — *Samo Czambel*: Z menších štúdií o slovenčine. — *Belo Lefz*: O užívaní tvarov ako - jako. — *Michal Knap*: Niekoľko upozornení. (Pramene dobrej slovenčiny. — Náhražka. — Predať - oddať. — Odvádzať. — Odvod, odvedený. — Rad.) — *Dr. Fedor Jesenský*: K našej právnickej terminológii. — Na margo našej právnickej terminologie. — *Polerecký*, Šafárik a slovenčina. — *Peter Tvrđý*: Chybné slová a väzby, ktorým treba v slovenčine vyhýbať. — *Rozličnosťi*: Traky, tračky a hózentrógle. — Fórum či forum? — Mysel - úmysel. — Rozdiely - rozdiely. — Odtlačok - výtláčok. — Hajči. — Slovanské názvy mesiacov. — Keď píšeme spojku žeby dovedna? — Pri Bratislave - u Bratislavy. — Trenčiansko, Gemersko ap. — Itália-Taliano, Anglia-Anglicko, Francía-Francúzsko. — Po večere - po večeri. — Vedieť - môcť. — Veterný - vetrný. — Vydriek - Vyderník.

SLOVENSKÁ REČ

MESAČNÍK PRE ZAUJMY SPISOVNÉHO JAZYKA

RÔČNÍK I.

ČÍSLO 6.

Február 1933.

O B S A H:

Henrich Bartek, Pravopis, spisovná reč a stredná slovenčina. — *Tězy* pražského Lingvistického krúžku. — *Cyril Bodický*, Ako skloňovať rodinné mená na -ek, -ec? — *Jozef Škultéty*, Pozor na reč, či píšeme, či hovoríme! — *Ludovít Štúr*, ochranca dobrej slovenčiny. — *Samo Csambel*, Z menších štúdií o slovenčine. — *Dr. Fedor Jasenský*, K našej právnickej terminológii. — *Peter Tvrđý*, Chybné slová a väzby, ktorým treba v slovenčine vyhýbať. — *Rozličnosti*, Skloňovanie slov gazdiná, stryná, ujčiná ap. — Konec - koniec. — *Dráma*, gen. drámy - dráma, gen. dramata. — *Vychovavateľ* - vychovávatel. — *Trpelivý* - trpezlivý. — *Rychlý* - rýchly. — *Umierajúce sloveso* (spravovať sa). — *Auktor*, suktorita - autor, autorita. — *Limeček* a *rámeček*. — *Dačo* a *niečo*. — *Plurál* cudzích slov na -ium, -eum, -uum. — *Pivovarčí* - „sládok“. — *Dátum* či *datum*? — *Olomúc* - Olomouc. — *Rozumieť* niečomu alebo *niečo*? — *Závisieť* od niečoho a na niečom. — *Súsed*, *súseda* či *sused*, *súseda*? — *Svoboda* - sloboda. — Ako vyslovujeme -l v participiách? — *Slovenský denník* je nepolepšiteľný. — *Slovenčina* dvojtyždenníka „Politiky“. — *Mŕtvý* - mŕtvy.

SLOVENSKÁ REČ

MEŠAČNÍK PRE ZÁUJMY SPISOVNÉHO JAZYKA

ROČNÍK I.

ČÍSLO 7.

Marec 1933.

O B S A H:

Michal Knap, Niekoľko upozornení. (Nesprávne užívanie spojky že. — Stejný. — Hrobitov. — Strelíš sa. — Diecézia.) — *Jozef Škultéty*, Pozor na reč, či píšeme, či hovoríme! — *Samo Czambel*, Zo slovenskej gramatiky. (Slovesné podstatné mená. — Prídavné mená.) — *Balo Leta*, Trpný stav v slovenčine. — *P. P. Zgúth*, Poznámky. — *Peter Turdý*, Chybné slová a väzby, ktorým treba v slovenčine vyhýbať. — Slovenčina v učebniciach. (aj.) — *Rozličnosti*, Živé striebro-rtuť-ortuť. — *Ludovít-Ludevít*. — O rozdeľovaní slov dobrý, múdry ap. — Hajtman či hejtman? — Prísť-prídem-prídu. — *Pavol-Pavel*, Šavol. — Románopisec či romanopisec?

Slovenčina vo verejnom živote.

Anton Prídavok, Slovenčina v domácnosti. — Nové knihy. (—tri,—) — Z našich časopisov. (bl.) — *Poznámky a zprávy*, † Jiří Polívka. *H. B.* — Revízia Pravidiel slovenského pravopisu. — *Jozef Zubatý* a slovenčina. — Ako hľadel *S. Czambel* na svoju prácu. — *Liptovské nárečia*. — Pravopisný poradca. — Jazykoveda na Slovensku. — Pravopisný rádca. — Syntetické splynutie slovenčiny s češtinou. — Maďarskí korektori a spisovná reč. — Slovník inojazyčný. — Obrana Štúrovej jazykovedy. — Naši ministri a slovenčina.

SLOVENSKÁ REČ

MEŠAČNÍK PRE ZÁUJMY SPISOVNÉHO JAZYKA

ROČNÍK I.

ČÍSLO 8.

Apríl 1933.

O B S A H:

Ján Mihal. Ako píšu po slovensky. — *Belo Letz.* O zámene „svoj“. — *Jozef Škultéty.* Pozor na reč, či píšeme, či hovoríme! — *Samo Czambel.* Zo slovenskej gramatiky. (Ukazovacie zámeno *ten, tá, to*. O príslovkách miesta. O predložke *k, ku*.) — *Dr. Fedor Jersenský.* Z úradnej slovenčiny. — *Michal Knap.* K otázke ypsilonu. — Z našich časopisov. (*J. Mihal.*) — *Peter Turdý.* Chybné slová a väzby, ktorým treba v slovenčine vyhýbať. — Slovenčina v učebniciach. (*aj*). — *Rozličnosť.* Vliv a vplyv. — Všemohúci. — Obchod s miešaným tovarom. — Výslovnosť slov páni, kapláni ap. — Stejnosemerný - jednosmerný. — Jakmile. — Agent. — Pery a rty. — Hrot, trať. — Továrň je v chode. — Vodičko. — Nemám nič. — Vodčí. — Patrný, zdaliž, ješitnosť. — Pokladať a považovať. — Rozličné názvy zástavy. — Opojný nápoj = opoj. — Žandár-čelník. — O skratke KČ. — V obci Barč? — Samosebou sa rozumie. — *Poznámky a zprávy.* Z jazykovedského odboru Matice slovenskej. — Súpis slovenskej literatúry pre mládež. — Až toto je slovenčina. — Slovenčina a Slovenské národné divadlo. — Žalostný zjav.

SLOVENSKÁ REČ

MESAČNÍK PRE ZÁUJMY SPISOVNÉHO JAZYKA

ROČNÍK I.

ČÍSLO 9.

Máj 1933.

O B S A H:

Henrich Bartek, O spojkách ač a ačkoľvek. — *Belo Letz*, O slovenčine našich cirkví. — *Jozef Škultéty*, Pozor na reč, či píšeme, či hovoríme! — *P. P. Zgúth*, Poznámky. (Písanie pomiestnych mien. Väzba základných čísloviek s podstatným menom.) — *Ján Mihál*, Ako píšu po slovensky. — *Samo Czambel*, Zo slovenskej gramatiky. (O predložkách.) — Nové knihy. (*Ján Mihál*.) — Z našich časopisov. — (*Mi-
chal Knap*.) — *Peter Tvrđý*, Chybné slová a väzby, ktorým treba v slovenčine vyhýbať. — *Rozličnosť*, O vzťažnom zámene ktorý. — Ide pršať. — Pristúpiť k štúdiu ap. — Bezťak! — Dovedna a spolu. — Zemeделец - roľník. — Stotník, stotnina - sotník, sotnina. — Merič, merač, merník. — O delení slov nájom, záujem. — Nové slová. — *Poznámky a zprávy*, Slovenčina a návrh na reformu stredných škôl.

SLOVENSKÁ REČ

MESAČNÍK PRE ZÁUJMY SPISOVNÉHO JAZYKA

ROČNÍK I.

ČÍSLO 10.

Jún 1933.

O B S A H:

Anton Jánošík. Slovenčina na stredných školách. — *Belo Letz.* O menných tvaroch prídavných mien. — *Ján Mihal.* Ako píšú po slovensky. — *Jozef Škultéty.* Pozor na reč, či píšeme, či hovoríme! — *H. B.*, Jaroslav Viček a bohemizmy v slovenčine. — Na margo právnickej terminológie. — *frí—* — *Rozličnosti.* „V zemi narodení Slováci.“ — Veko-viečko. — Rad či rada? — Prespolný žiak či vdiecky? — O 8. hodine či v 8 hodín? — Dĺžeň a čiarka. — Sivko = č. bělouš. — Hlavný radca a vrchný radca. — Teda-tedy. — Doň-do něho. — Hárok-arch. — Zmocňovací zákon. — Trochu čudná slovenčina. — Výkonné orgány. — Pani doktor, slečna asistent. — Spolumajiteľ. — Plurál cudzích slov na -ia, -ea, -ua. — Mrazivo-sladoľad-zmrzlina. — Prádlo-bielizeň. — Až na. — Knihoveň-knihovňa. — Povetrie-vzduch-vôzduch. — *Poznámky a zprávy.* Prvý ročník „Slovenskej reči“. *Jozef Škultéty.* — Slovenský preklad Biblie pre evanjelikov. — S. Czambel o slovenčine v ev. cirkvi. — Slovenská krajina. — Slovenčina v českých časopisoch.

O B S A H

<i>Henrich Bartek</i> : Pravopis, spisovná reč a stredná slovenčina	121
O spojkách ač a ačkoľvek	193
O zjednodušení množ. čísla l-ového participia	56
Výslovnosť niektorých dvojhlások	4
<i>Cyril Bodický</i> : Ako skloňovať rodinné mená na -ek, -ec?	127
<i>Samo Czambel</i> : Z menších štúdií o slovenčine 34, 53, 83, 101, 132	
(Raz a krát. — Jednať. — Zrieť sa a odrieť sa. 34; Držať. — Nazpät. — Očnúť sa, okriať. — Korčule, korčuľovať sa. — Priať-želať. 53; Brať-vziať. — Zapríčiť. — Robiť-robota. 83. 101; K názvosloviu. — Ablegát-vyslanec-poslanec. 132.)	
Zo slovenskej gramatiky	148, 176, 207
(Slovesné podstatné mená. — Prídavné mená. 148; Ukazovacie zámeno ten, ta, to. — O príslovkách miesta. — O predložke k, ku. 176; O predložkách. 207.)	
<i>H. B.</i> : Jaroslav Vlček a bohemizmy v slovenčine	228
<i>Anton Jánošík</i> : Slovenčina na stredných školách	217
<i>Dr. Fedor Jesenský</i> : K našej právnickej terminológii 108, 134	
(Cestou. — Prehlásený-vyhlásený. — Pacht-árenda. 108; Zapraviť. — Pridržený. Nabývať. — Testátor, testament. 134.)	
Z úradnej slovenčiny	179
<i>Michal Knap</i> : K otázke ypsilonu	180
Niekoľko upozornení	78, 106, 145
(Lokál na -u. — Tvorenie ženských priezvisk. — V Sv. Jure. — Nabídka-nabídnúť. 78; Pramene dobrej slovenčiny. — Náhražka. — Predať-oddať. Odvádzať. — Odvod, odvedený. — Rad. 106; Nesprávne užívanie spojky že. — Stejný. — Hrobitov. — Streliť sa. — Diecézia. 145.)	
<i>Belo Letz</i> : O menných tvaroch prídavných mien	220
O nominálnych vetách	25
O slovenčine našich cirkví	196
O užívaní tvarov ako-jako	104
O zámene svoj	172

Trpný stav v slovenčine	150
Vykanie alebo oslovenie	80
Jozef Martinka, Cudzie miestné mená v slovenčine	73
Ján Mihál, Ako píšú po slovensky	169, 204, 222
Vokativ v slovenčine	7
Polerecký, Šafárik a slovenčina	111
Jozef Škultéty, Dajme my tomu pokoj	87
Je to dobre po slovensky?	49
(Čo miesto ako. — Majúci. — Napadnúť-einfallen. — Nutný, nutno. — Obnos, obnášať. — Odhliadnuť od niečoho. — Previesť. — Sdeliť.)	
Pozor na reč, či píšeme, či hovoríme!	
57, 76, 97, 128, 146, 174, 199, 225	
(Zahájiť výbor. — Niet, nieto. — Doba. — Další. 58; Byl, byla, bylo. — Určitý-istý. — Varovať. — Důvod. — Stával miesto stál. 59; Prehovoríť. 60; Dilem-dilem, jednak-jednak. — Záujem. — Vo veku . . . rokov. 76; Žladen. — Spolupráca. — Súrodeneec. — Objaviť. — Porážka-mrtvica. — Preberať miesto prevziať, prejať. — Odpovedať-zodpovedať. — Sobáš, rozsobáš. 77; Kraj. — Sám, samotný. — Hemží sa. — Nesprávne užívané výrazy. 78; Duševný-duchovný. — Usadiť sa. — Rozvrátiť. — Podmet a výrok. 98; Zámeno čo vo vzťažnej vete. 128; Zámeno čo v superlatíve prídavného mena. — Vyriešiť. — Tak a taký. — Veľkomlyny, veľkopekárne. 129; Ukradomky, voľky-nevoľky. 130; Samozrejmy, nutný. 147; Ovládať. — Vyzeráť. — Stoletie-storočie. — Spojka i a aj. — Minulého roku. 176; Uvažovať o niečom. — Súčasťka. 201; Cudzinecký. — Nevyhýbať infinitívu. 202; Slovo k. — Novostavba. — Vypadať. — Treba je. — Nazieranie. — Záujemec. — Dôsledok. — Ťah. 27.)	
—tri—. Na margo našej právnickej terminologie	89, 110, 229
(„... Zaplatte na rad p. X. — Zástavné právo. — Zletilý-nezletilý. 89; Opis. — Jednať, pojednávať. — Movitosť. — Činža. — Snúbenec-snúbenica. 110; Plná moc. — Obvod. — Záloha. — Akciová spoločnosť. 229.)	
Peter Turdý, Chybné slová a väzby, ktorým treba v slovenčine vyhybať 10, 36, 61, 90, 115, 135, 155, 182, 211	
P. P. Zgúth, Dvojtvary v spisovnej reči	99
Množný nominatív zvieracích mien mužského rodu	3
Nesprávnosti	52
Poznámky	153, 202
Ludovít Štúr o slovenčine	1
Ludovít Štúr, ochranca dobrej slovenčiny	130
Tézy pražského lingvistického krúžku	124

Agent 189. — Ako písať cudzie miestne mená a priezviská? 39. — Ako vyslovovať skupiny le, li? 64. — Ako vyslovujeme -l v participiách? 143. — Aksamiet či aksamit? 95. — Alebo alebo či buď-alebo? 65. — A síce 96. — Auktor, auktorita- autor, autorita 140. — Až na 235. Bezočivý, bezočivosť 12. — Beztať 214. — Dačo a niečo 141. — Dátum či datum? 141. — Dbať na niečo alebo o niečo 15. — Dĺžeň a čiarka 231. — Docieľť 67. — Doň-do neho 232. — Do očí 68. — Dovedna a spolu 214. — Do Vlách či do Vlach? 96. — Dráma, gen. drámy-dráma, gen. dramatu 139. — Fórum či forum? 118. — Gen. pl. túžob-túžeb 96. — Hajči 118. — Hajtman či hejtman? 160. — Hárok-arch 232. — Hlavný radca a vrchný radca 231. — Hrot, trať 189. — Ide pršať 213. — Idúcky, stojačky 65. — Itália-Taliansko, Anglia-Anglicko, Francia-Francúzsko 120. — Jakmile 188. — Jedateľ, tajomník, sekretár 40. — Kč či Kės? 95. — Kedy píšeme spojku žeby dovedna? 119. — Knihoveň-knihovňa 235. — Konec-koniec 139. — Krajinský-zemský 67. — Limeček a rámeček 140. — Ľudovít-Ľudevít 159. — Mária Holly 16. — Merič, merač, merník 214. — Možno-li 39. — Mrazivo-sladolad-zmrzlina 234. — Mrtvý-mŕtvy 144. — Mysel'-úmysel 118. — Najmä 96. — Najsamprv 66. — Názor-náhľad-mienka 67. — Nebezpečenstvo-nebezpečie 40. — Nemám nič 189. — Niet ničoho 40. — Nové slová 215. — Obchod s miešaným tovarom 188. — O delení slov nájom, záujem 214. — Odpovede či odpovedi? 66. — Odstrániť-odstraňovať 68. — O hodinu a za hodinu 95. — O 8 hodine či v 8 hodín? 231. — Odtlačok-výtlačok 118. — Olomúc-Olomouc 142. — Omluvenka 94. — Opojný nápoj = opoj 190. — Opravdivý či opravdový? 65. — O predložke mimo 63. — O rozdeľovaní slov dobrý, múdry ap. 160. — O skratke Kč 190. — Otká-styk 96. — Ovšem 40. — O vzťažnom zámene ktorý 213. — Padnul či padol? 68. — Pani doktor, slečna asistent 233. — Patrný, zdaliž, ješitnosť 189. — Pavol-Pavel, Šavol 160. — Pery a rty 189. — Pivovarčí-„sládok“ 141. — Plaviť sa - plúť 67. — Plavný 68. — Plurál cudzích slov na -ia, -ea, -ua 234. — Plurál cudzích slov na -ium, -eum, -uum 141. — Pokladať a považovať 189. — Po večere-po večeri 120. — Povetrie-vzdúch-vzdúch 235. — Pôda 68. — Prádlo-bielizeň 234. — Predvolávajú sa 66. — Prespolný žiak či vidiecky? 231. — Pri Bratislave-u Bratislavy 119. — Priezviská na -oviech, -ovie a -ove 14. — Prípona -itko 66. — Príst-prídem-prídu 160. — Prístúpiť k štúdiu ap. 214. — Rad či rada? 231. — Radlo či rádlo? 38. — Románopisec či romanopisec? 160. — Rozdiely-rozdiele 118. — Rozličné názvy zástavy 190. — Rozličný a rôzny 64. — Rozumieť niečomu alebo niečo? 142. — Rychlý-rýchly 140. — Samosebou sa rozumie 191. — Samosvoj 66. — Sivko = č. bělouš 231. — Skloňovanie slov gazdiná, stryná, ujčina ap.

139. — Skľudzeň 67. — Skratka dr. a Dr. 95. — Slovan alebo Slavian? 95. — Slovanské názvy mesiacov 119. — Slovenčina dvojtyždenníka „Politiky“ 144. — Slovenská Matica 14. — Slovenský denník je nepolepšiteľný 144. — Spolupriateľ 234. — Správna výslovnosť slov šťastný, prázdny, šťastlivý 64. — Spravodlivý či spravodlivý? 65. — Stejnosmerný-jednosmerný 188. — Stotník, stotina-sotník, sotnina 214. — Strašné participiá na -vší 64. — Strek 39. — Strelit-strieľať, dovoliť-dovoľovať 67. — Súsed, suseda či sused, suseda? 143. — Svoboda-sloboda 143. — Tajuplný 14. — Teda-tedy 232. — Továreň je v chode 189. — Traky-tračky a hózentrógle 117. — Trenčiansko, Gemersko ap. 119. — Trochu čudná slovenčina 232. — Trpelivý-trpezlivý 140. — Tu je k dostaniu 39. — Túžobný-túžebný 96. — Úctive či úctivo? 66. — Učím sa matematike? 67. — Umierajúce sloveso (spravovať sa) 140. — Úradné medzitka 66. — Vedieť-môcť 120. — Veko-viečko 231. — Veterný-vetrný 120. — Vliv a vplyv 188. — V obci Barč? 190. — Vodčí 189. — Vodítko 189. — Vrava 66. — Všemohúci 188. — Vydrník-Vyderník 120. — Vychovavateľ-vychovávateľ 140. — Výkonné orgány 233. — Vypadá dobre 95. — Výslovnosť slova svätý 94. — Výslovnosť slov páni, kapláni ap. 188. — Výtopňa? 68. — V zemi narodení Slováci 230. — Závisieť od niečoho a na niečom 143. — Zemedelec-roľník 214. — Zmocňovací zákon 232. — Z úradnej slovenčiny 40. — Zvykol som robiť 13. — Žandár-čestník 190. — Ženské priezviská na -y a -i 16. — Živé striebro-rtuť-ortuť 159.

Slovenčina vo verejnom živote

<i>Jozef Ciger-Hronský</i> ; Spisovatelia a reč	41
<i>Ján Mihál</i> ; Nové knihy	208
<i>P. J.</i> ; Spisovatelia a slovenčina	19
<i>Anton Pridavok</i> ; Slovenčina v domácnosti	161
Slovenčina v úradoch	69
<i>Jozef Škultéty</i> ; Miesto úvodu	17
Slovenská reč	43
—fri—; Nové knihy	163

Slovenčina v učebniciach

<i>aj.</i> ; Čítanka pre slovenské ústavy učiteľské	158, 186
<i>Belo Letz</i> ; K. Teringl; Vpřed! Vojenský slabikář	23
<i>Mix.</i> ; Albert Pražák; Čítanka pre druhú triedu slovenských stredných škôl	93

Z našich časopisov

<i>bl.</i> ; Pero — Slovenská krajina	70, 164
<i>Michal Knap</i> ; Nástup	210
<i>Ján Mihál</i> ; Mladý život	181

Mená štyroch našich súdov 46. — Slovenské diapásky 46. — Korektori v tlačiarňach 47. — Kurz slovenčiny pre korektory 47. — Doplnenie jazykovedeckého odboru Matice slovenskej 47. — Revízia Pravidiel slk. pravopisu 47. — Spolok sv. Vojtecha a slovenčina 47. — Robotník o spisovnej slovenčine 47. — Slovenčina na univerzitách 48. — Dr. I. Dérer o slovenčine 48. — Slovenskí profesori za práva slovenčiny 71. — Ředitelství vědecké zkušební komise pro učitelství na středních školách v Bratislavě 72. — Časopis „Politika“ o slovenčine 72. — † Jiří Polivka 166. — Revízia Pravidiel slovenského pravopisu 166. — Jozef Zubatý a slovenčina 166. — Ako hľadel S. Czambel na svoju prácu 166. — Liptovské nárečia 167. — Pravopisný poradca 167. — Jazykoveda na Slovensku 167. — Pravopisný rádce 167. — Syntetické splynutie slovenčiny s češtinou 167. — Maďarskí korektori a spisovná reč 168. — Slovník inojazyčný 168. — Obrana Štúrovej jazykovedy 168. — Naši ministri a slovenčina 168. — Z jazykovedeckého odboru Matice slovenskej 191. — Súpis slovenskej literatúry pre mládež 191. — Aj toto je slovenčina 192. — Slovenčina a Slovenské národné divadlo 192. — Žalostný zjav 192. — Slovenčina a návrh na reformu stredných škôl 215. — Jozef Škultéty: Prvý ročník „Slovenskej reči“ 235. — Slovenský preklad Biblie pre evanjelikov 237. — Samo Czambel o slovenčine v ev. cirkvi 238. — Slovenská krajina 240. — Slovenčina v českých časopisoch 240.

SLOVENSKÁ REČ

MESAČNÍK PRE ZÁUJMY SPISOVNÉHO JAZYKA

ROČNÍK II. ČÍS. 1.

SEPTEMBER 1933.

O B S A H:

Henrich Bartek: O správnosti jazykovej. — *Belo Letz*: Pleonazmus u našich deminutiv. — *Pavol Flórek*: Topografické názvy v slovenčine. — Nové knihy. Zsigmond Móric: Zatratené zlato. Preložila A. Göllnerová (*Ján Mihal*).

Rozličnosti.

Farba-barva. — Plech-bľacha. — Tabuľa-tabula. Akost-jakost. — Daňový či berný úrad? — Storočie-stoletie. — Na príklad-ku príkladu. — Ženské priezviská Palatinusová-Palatinová? — Vedec-vedátor. — Prezídium či prezidium? — Gen. plurálu cudzích slov banka, lampa a pod. — Bitva-bitka-boj. — Rytiec-ryjec. — Odnášať sa na niečo. Tvorivý-tvorčí. — Švajčiarsko-Švajciarsko. — Súdobý-súčasný. — Jachať na voze. — Smečka-svor-ka. — Slezák, Slezáčka. — Oravec-Oravčan-Oravan. — Skrutka-šrauba-šraub. — Krájané-nárez. Ženích. — Hrádok, Hrádočan. — Debnár-bednár. — V Trenčine dňa 25. mája 1933 či V Trenčine, dňa...? — Škót, Škótsky, škótsky. — Sv. Ján-sv. Ján. — Usporiadať-poriadať.

V Y D Á V A

MATICA SLOVENSKÁ
REDIGUJE HENRICH BARTEK

3

O B S A H

<i>Henrich Bartek</i> : Cudzie slová a čistota jazyková	1
Poznámky k Uhlárovmu článku	145
O pôvode prípony <i>-iec</i> v slovenčine (Slová typu <i>koniec</i> , <i>hrniec</i> a pod.)	193
Topografické názvy (Lehota — Nemšová)	211
Menovite — podľa mena	229
<i>H. B.</i> : † Rudo Uhlár	122
Samo Czambel (* 18. XII. 1909)	124
Za Petrom Tvrđým	161
Th. Dr. <i>Ján P. Ďurovič</i> : Reč Bystrickej agendy	186
RNDr. <i>O. Ferianc</i> : Slovenčina prírodopisných učebníc	134
<i>Pavol Florek</i> : O vývine a povahe slovenskej terminologie vedeckej, najmä zemepisnej	98
<i>J. K. Garaj</i> : Hymna <i>Hej, Slováci!</i>	107
<i>Anton Jánošík</i> : Zo školskej slovenčiny 96, 198, 249 (Zdravít či pozdravovať? — Pozdravenie- pozdrav. Str. 96—97. — Materinský-mater- ský. — Materčina. Str. 198—199. — Ro- bota. — Práca. — Srovnávať či porovnávať? — Meniny či meno? — Maturita či matúra? Str. 249—253.)	
<i>Eugen Jóna</i> : O zapisovaní nárečových textov	27
Ukážky z nárečových textov (z Hradišťa v Novohrade)	30
Poznámky k textu	31
<i>Justus</i> : Železničný slovník	225

JUDr. <i>Fedor Jesenský</i> : Z právnickej terminologie	66
<i>Belo Letz</i> : Niečo o našom doplnku	7
Složené slová v slovenčine.	33, 86
Nesrovnalosti pri spojkách príčinných	129
Hypokoristiká	163
Užívanie vzťažných zámen a spojok	200
Názvoslovie a frazeologia Štúrovej Nauky reči slovenskej	217
Podradovacie spojky časové	254
Naše pejoratíva	268
<i>Jožo Martinka</i> : Miestopisné názvy v slovenčine	12
Niekoľko poznámok	206, 265
(Rehoľa-rád. — Rad-rada. — Poriadok-rád. — Radca-rada. — Rad-rád. — Riadok- riadka. — Neporiadok-neriad. — Usporiadať, usporiadateľ-poriadať, poriadateľ. Str. 206—207. — Rybezle-viničky. — Okúň- okún. — Papraď-kapraď. — Ďateľ strakatý- strakapúd. — Preliačina-preláklina. — Ma- jáles. — Izba na vydaj. — Priechod-príchod. Str. 265—267.)	
<i>Stanislav Mečiar</i> : Prežitá reč u Vajanského, Kukučina a Hronského	273
<i>Ján Mihál</i> : K útokom na Slovenskú reč	231
Naša prekladová literatúra	260
Zo školských učebníc	280
<i>Eudovít Novák</i> : K základom slovenskej ortoepie	42
<i>Predsa-preca</i> a moderná slovenská poezia	168
<i>-tri-</i> : Na margo našej právnickej terminologie	94
(Pád-prípád. — Súpis smrtného pádu-opis smrtného prípadu. — Kupec-kupiteľ. — Rok-termín. Str. 94—95.)	
<i>† Rudo Uhlár</i> : Tabuľky k zápornému genitívu v slovenčine	81
Reč Stodolovho Kráľa Svätopluka	141

Nové knihy

JUDr. <i>Fedor Jesenský</i> : Komentár čl. práva poistovacieho.	
Sostavili dr. Bartolomej Róna-Eugen Kinlovits.	147
<i>Justus</i> : Justičný vzorník. Sostavili Theodor Forgách, dr.	
Hugo Tänzer a dr. Arnošt Reichard	72
<i>H. B.</i> : Slovenskí žiaci. Napísal Jozef Miloslav Hurban. Upravil Dobroslav Chrobák	68
Kuvik na plote. Román. Napísal Matúš Kavec	207
Kus cukru. Napísal Peter Jilemnický	282

Posudky

<i>Ján Mihál</i> : Stručný slovník etymologický jazyka československého. Napísal dr. Josef Holub	114, 151
--	----------

Rozličnosti

Ač, ačkoľvek? 287. — Advokát-pravotár 288. — Banskobystrický-bansko-bystrický 188. — Básnik, poet, pevec, poetka, pevkýňa 216. — Bederník-bedrník 247. — Bratanec-bratranec 127. — Brat ohľad? 24. — Cestou otca? 127. — Čiperný? 190. — Daniel-danek-danok 188. — Dámy, panie 24. — Dať-nechať 23. — Dejstvo-jednanie 288. — Docieľiť 26, 247. — Doterajší-dosavádny 26, 78. — Držal ho za učiteľa? 215. — Elena-Helena 216. — Fridrich-Bedrich 287. — Gazdovský, gazdinský 77. — Glej 79. — Hydina-ďrôbež 214. — Chlmec-Chlumeč 20. — Chtíť? 127. — Inštrumentálne trním, prútím, kvietím 79. — Inžinier-merník 21. — Jednotlivec-jedinec 286. — Keby-keďby 287. — Knihár-knihväzač 19. — Kolegium-koľaj-kolej 25. — Konsonant-konzonant 80. — Krajinský-zemský 26. — Kysuckonovomestsko? 80. — -li 248. — Márnomyseľný-ješitný 21. — Milostivá pani-milostpani 215. — Mnohomluvný? 190. — Mnohorečný-mnohomluvný 248. — Naňho-na neho-naň 214. — Naoko 189. — Napriek tomu? 22. — Neslovák 189. — Nie je-neni 78. — Nie je pravda-nie je pravdou 77. — Objaviť sa? 26. — Odhliadnuť? 24. — Ohľadom? 24. — Oharok-špaček 127. — Ohovárať-pomlúvať 78. — Oprava 80. — Ovládať jazyk 24. — Pán doktor-pane doktore 160. — Pečiatka-razítko 77. — Peštiansky-peštský 192. — Podľa §-podľa §-u 24. — Pokladať-považovať 80. — Poľovníctvo 192. — Pomôž-pomoz! 24. — Poňatie a pojatie 189. — Ponosovať sa, ponosa 191. — Poriadok slov 80. — Postriežka-čakaná

O B S A H

<i>Henrich Bartek</i> : Naše ciele a úlohy	I
K pravopisnej reforme	219
Slovenčina a kongres spisovateľov	262
<i>Władisław Bobek</i> : Rusizmy Vajanského	225
<i>T. B.</i> : Nová učebnica (Čítanka pre IV. tr. slk. stredných škôl)	287
<i>Ján Derdiak</i> : Diskusia o predložkách <i>do</i> a <i>za</i>	173
<i>RNDr. O. Ferienc</i> : Zo živočíchopisného názvoslovía	17, 62
<i>Doc. dr. J. Fundárek</i> : Predložky <i>do</i> a <i>za</i> v právnickej terminológii	109, 253
<i>J. K. Garaj</i> : K slovu <i>preteky</i>	294
<i>J. Hrabovský</i> : O samohláske <i>ä</i>	169
<i>Anton Jánošík</i> : Zo školskej slovenčiny	12, 65, 164
(Dnes-dneska 12. — Dnešný-dneskajší 14.	
— Rátať-počítať 14. — Krst-krstenie a krštenie 16. — Troma či tromi? 65. — Zdarma či zadarmo? 67. — Sklep a obchod 164. — Sklepenie a klenba 167. — Obchod niečím či s niečím? 168.)	
Damborského Krátka mluvnica slovenská	111
<i>JUDr. Fedor Jesenský</i> : K právnickej terminológii	181
<i>Jozef G. Konuš</i> : Slovenčina v Amerike	89
<i>J. G. K.</i> : Nekľud-nečistota	179
<i>Belo Letz</i> : Genitív jednotného čísla vzoru <i>dub</i>	4
Zoskloňovania životných a neživotných mien	33
Písanie čísloviek	95
Slovosledný pomer nášho podmetu a prísudku	122, 156
Zjednodušenie vo vývine skloňovania našich substantív	203
Nomina loci	254
Zo skloňovania substantív s plynnou koncovou spoluhláskou	273
<i>Ján Marták</i> : Automatizované slohové deformácie	210

<i>J. Martinka:</i> Niekoľko prírodopisných názvov	251
(Kenguru-klokan 251. — Siréna-ochechuľa 251. — Akácia-agát, akát 251. — Veľrybkyt, plýtvak 252. — Papraď-kapraď 252. — Ježovec-dikobraz 252.)	
<i>Ján Mihál:</i> Poznámky	55
(Revúca 55. — Odporúčať, doporučáť 55. — Oblahčovať a poľahčovať 55. — Strany 56. — Netknutý 56. — Povýšiť trest? 56. — Pomíňať 56. — Na tvári miesta 57. — Neht či necht? 57. — Prepustenie či vypustenie 57. — Sudkyňa? 57. — Jazevčí-jazvečí 58. — Mreňa-mreň 58. — Pošetilý-pošetilec = pochabý-pochábeľ 58.)	
O rýmoch v slovenských veršoch	74
Odpoveď p. K. Šimončíčovi	136
Dve slovenské knižky	104
Interpunkcia i spojky <i>ako, alebo</i>	150
Slovenčina v časopisoch a knihách	260
Zo slovenského pádoslovía	193, 269, 278
<i>Ivan Michalovič:</i> Diskusia o predložkách <i>do</i> a <i>za</i>	172
<i>Eudovít Novák:</i> Eudovít Štúr a fonetický pravopis	47
<i>R.:</i> Písanie topografických názvov	145
<i>J. Skutil:</i> „Len do popelnice súci“	101, 177
<i>Klement Šimončíč:</i> Niekoľko polemických poznámok k článku J. Mihála: O rýmoch v slovenských veršoch	131
<i>Jozef Škultéty:</i> O čistotu reči	10, 70
(Čoskoro 10. — Vedieť 10. — Pozor v písme na dôležitú čiarku 11. — Člen-členka 70. — Preberať 70. — Ctiť-uctiť-uctievať 71. — Predložka <i>s, so</i> 71. — „Tatra banka“ 72.)	
<i>-tri:</i> Na margo slovenskej právnickej terminologie	59
(Do 15 dní-za 15 dní 59. — Súd trest „povyšuje“-zvyšuje 60. — Súkromé právo-súkromné právo 60. — Po rozume ustanovenia paragrafu 61. — Sudca-sudkyňa 61. — Súdny radca-súdna radkyňa 62.)	
Ešte raz: Do 15 dní—za 15 dní	174
Diskusia o básnickom jazyku	131
Diskusia o predložkách <i>do</i> a <i>za</i>	172, 253

O B S A H

<i>Henrich Bartek</i> : Budúcnosť slovenčiny	185, 295
Bernolákov pravopisný systém	246
<i>Anton Bernolák</i> : Úvod k Dissertatii. Preložil dr. <i>Jozef Hrabovský</i>	241
<i>Samo Czambel</i> : Maďarský vplyv na slovenčinu	111
<i>MUDr. P. Halaša</i> : Príspevok k terminológii rastlín 82, 121, 168, 235	
<i>Anton Jánošík</i> : Zo školskej slovenčiny . . . 57, 133, 226, 284	
(Barva či farba 57. — Vázby slovesa učiť 62.	
— Formy prídavia min. trpného pri podmet-	
ných slovesách 133. — Dosiahnuť-dočiahnuť	
226. — Zasiahnuť-začiahnuť 228. — Obsiah-	
nuť-občiahnuť. 229. — Načiahnuť sa 229. —	
Tvorčí či tvorivý? 284. — Dietko? 285. —	
Menovite a najmä 286. — Rataj a oráč 287. —	
Ročítý a ročný 288. — Večítý a večný 289.)	
Zo slovenskej kvantity. (Kvantita dever-	
bativ s predponami.)	194
<i>Belo Letz</i> : Hlavné deadjektíva	13, 89
Nomina actionis	37
Množný genitív cudzích slov	101
Personifikácia v Urbanovom románe „Živý	
bič“	141
Inštrumentál s predložkou s	202
Nomina instrumenti	261
<i>J. Martinka</i> : Príspevok k prírodopisnému názvosloviu . . . 67, 150	
(Deloha-maternica-klové listy 67. — Stavokrv-horčina-rdesno 69. — Oddenok-koreňobyl	
150. — Nerastné bohatstvo 151. — Vlhko-	

vlaha 151. — Lodyha-stonka 152. — Kráter-sopúch 152.)	
Z prírodopisného názvoslovía	209
(Bažina-barina 209. — Pereje-prúdy 209. — Svišť 210. — Breccia-brekcia-breča 211. — Brezová kosodrevina 211.)	
O niekoľkých názvoch a slovách	281
(Pestík-piestik 281. — Pýchavka-púchavka 282. — Hrozienco-hrozienska 282. — Vozičkár-povozník 283. — Dokázať-môcť 283. — Šipka-šipecký-šipkový-šipkovský 283. — Do kerov-do krov 283.)	
<i>Ján Mihál</i> : Básnik a jazyk	9
Zo slovenského pádoslovía 27, 71, 124, 172, 230	
Dva príspevky. (Naše časopisy. O recen-zentoch učebníc.)	159
<i>Stanislav Petřík</i> : K melodii školskej a veršovej	276
<i>Jozef Pikula</i> : Slovenské názvy rastlín	107
<i>Ján Smrek</i> : Slovenská inteligencia, pozor na reč!	1
O kráse rodnej reči	50
<i>Jozef Škultéty</i> : Poznámky	6
<i>P. P. Zgúth</i> : Novinárska slovenčina	153
Väzba slovies	268
<i>Ján Žigo</i> : Písanie a skloňovanie cudzích slov	19
<i>T. B.</i> : Kolektíva v slovenských učebniciach	54

Nové knihy

<i>Stanislav Mečiar</i> : Dobroslav Chrobák: Kamarát Jašek	212
Platon: Kratylos	224
<i>Ján Mihál</i> : II. L. Mencken: The American language	218
Dr. Josef Holub: Stručný slovník etymo-logický jazyka československého	291
<i>A. G.</i> : Louis Bertrand: Krv mučeníkov	216

O B S A H

<i>Henrich Bartek</i> : Spisovný jazyk slovenský	50, 85, 163, 289
Nové príspevky k dejinám slovenčiny . . .	305
<i>Anton Bernolák</i> : Bajzova slovenčina	33
<i>Władysław Bobek</i> : Rusizmy, polonizmy a juhoslavizmy v literárnom jazyku slovenskom	11, 103, 154, 213, 263, 300, 340
<i>Ing. Juraj Ferényi</i> : Poznámky k technickému názvosloviu .	43
Z technického názvoslovia	151, 347
(Hamovka-brzda 151. — Housky-húsky-hrudy 152. — Kirner-dúľčík-priehľbník-označník 152. — Kľudné zataženie-pokojné zataženie 152. Kolo-koleso 152. — Kovadlina-nákova 152. — Mastiť-mazať 152. — Meridlo-meradlo 152. — Okuje-okoviny 152. — Pumpa-čerpadlo 152. — Riadiť-upravovať 152. — Riadič-vodič 152. — Sleváreň-slieváreň-lejáreň 152. — Strojová časť-strojná časť 153. — Šoupátko-souvátka-zasúvač-posúvač 153. — Stroska-struska-troska' 153. — Šraub-šrauba-krutka-skrutka 153. — Traverza-hrada 153. — Válečkové ložisko-valčekové ložisko 153. — Vstrek-vstrik 153. — Vyplachovať-vyplakovať 153. — Wheatstoneov mostík-môstik-Wheatstoneov mostík 153. — Zámok-zámka 153. — Čep = čap 347. — Článok = ohnivo 347. — Fréma = podstavec 347. — Glazúra = poleva 347. — Jaderník = jadrovník 348. — Kompresor = stlačovač (zhustič) 348. — Konštruktér = konštruktör 348. — Medikovec = medikováč 348. — Nístej = topenisko 348. — Otáčivý = otáčavý 348. — Pechovať, pechovačka = srážať, srážačka 348. — Rehtačka = rehotáčka 348. — Sokel = podstavec 348. — Správkáreň aut = opravovňa aut 348. — Šraubovák = skrutkovač 348. — Ťažený drôt = ťahaný drôt 348. — Tavidlo = topidlo 349. — Tkalcovský stroj tkáčsky stroj 349. — Válcovať, válcovňa = valco-	

vať, valcovňa 349. — Víko, víčko = veko, viečko 349. — Ventil, záklopka = záchlopka 349. — Vzdušné potrubie = vzduchové potrubie 349. — Vysokotlaký = veľkotlakový 349. — Šraubovňa = skrutkovňa 349. — Kotláreň, kotolňa 349. — Sústružiť, sústružník, sústruh točif, tokár, točovka 349.)

<i>Dr. O. Ferianc:</i>	Ornitologické názvoslovie	39, 101
<i>Michal Godra:</i>	Dakofko skromných myšlienok o slovenčine	1
<i>H. B.: † Stanislav Petřík</i>		169
<i>Dominik Hudec:</i>	Deadjektíva	204
<i>Anton Jánošík:</i>	Predložka <i>u</i> v slovenčine	29
	Zo školskej slovenčiny	80, 132, 241, 286
	(Plúvátko či plúvák? 80. — Kvantita rozkazovacieho spôsobu 81. — Prídavné mená na -ný a -ový 132. — Lev, Iva či lev, leva? 241. — Ukážka či ukážka? 286.)	
	Kvantita slov <i>bruško-bruško, úško-uško</i>	197
	Kráľovná či kráľovna? — Gazdiná či gazdina?	330
<i>Belo Letz:</i>	Prechýľovanie v Bernolákovej Etymológii	19
	O pronominálnom skloňovaní zámen slovenských	65
	Mená zamestnania	125
	Vokalizácia predložiek	191
	Deminutíva v poezii Janka Kráľa	273
<i>Jožo Martinka:</i>	Rečové novôtky v zemepise	99
	(Švábsky Jura-Švábska Jura 99. — Amazonka-Amazon 100. — Kavkaz-Kaukaz 100. — Točna-točňa 101. — Predel-priedel, ráztoka 101.)	
	Vlúdené slová do slovenského prírodopisu	201
	(Tasomnica-pásomnica 201. — Jícen-pažerák 201. — Krunier-pancier 202. — Ryhovanie-brázdovanie 202. — Rosol-huspenina 203. — Slepýš-slepých 203.)	
<i>Stanislav Mečiar:</i>	Funkcia cudzích slov v poezii	113
<i>Ján Mihál:</i>	Z prekladovej literatúry	45
	Smutné skúsenosti	90
	Pracovné učebnice jazyka slovenského	139
	Zo slovenskej skladby	177, 246, 281, 335
	Puristické drobnosti	257

<i>Stanislav Petřík: Spôsoby stredoslovenského zdôrazňovania</i>	
prízvukom	25, 72
Píšeme zbytočne veľa čiarok	123
<i>Ján Smrek: Ozaj len provizórium?</i>	8
<i>Ľudmila Škultéty-Pikulová: Niekoľko častých chýb</i>	210, 254
(Množné číslo priezvisk 210. — Nevesta?	
211. — Iványiová? 211. — Keď-kedy 211. —	
Viac-väčšmi, najviac-najväčšmi 211. — Sil-	
ný-tuhý-hrubý 211. — Rana-výstrel-úder 212.	
— Zbytočný trpný stav 212. — Ohlásil-pre-	
hlásil-vyhlásil 212. — Nie je, nie sú-nieto	
254. — Kľud, kľudný 254. — Až 255. — Stú-	
pať 255. — Samotný 255. — Pás-opasok 256.	
— Rozbiť-prebiť, zabiť 256. — Predsa-veď	
256. — Tolstoja, Tolstojovi? 256. — Pohádka,	
pohádkový 256. — Rovnako staré? 257. —	
Krátka doba? 257. — Zakúpené? 257. — Na-	
kupovať? 257. — Vypožičať? 257. — Nešťastie	
ho stretlo? 257. — Nie je tomu tak? 257.)	

Rozličnosti

A (spojka) 57. — A (výslovnosť) 58. — Ā = po 58. — Aby 58. — Aby som 58. — -ac 58. — Ā conto = na účet, preddavok 58. — Ačkoľvek = hoci, hoc, čo aj 59. — Ae = e 59. — Afrikán = Afričan 59. — Agave = agáva; aloe = aloa 172. — Aj 59. — Aj-aj 59. — Akatolík = nekatolík; akatolícky = nekatolícky 60. — Ako 60. — Akonáhle = len čo, sotva, ledva, toľko čo 60. — Akosi 60. — Aksamit = aksamiet 60. — Aktuelný = aktuálny, časový 60. — Akurát = práve; akurátnosť = presnosť; akurátny = presný, dôkladný 60. — -al 60. — -ál. 61. — Album, -mu 61. — Ale 61. — Alebo 61. — Alebo-alebo 61. — Aloe = aloa 172. — Alsas 171. — Alternativa 62. — Alžír, Alžírsko 172. — Anežka = Agnesa 171. — Angora = Ankara 62. — Ani 62. — Ani-ani 62. — Apač a apač 172. — Apo = otec 62. — A posteriori 62. — Aposteriórny 62. — A priori 62. — -áreň, -árenský 62. — Armén, Arménsko 172. — -árňa = -áreň 62. — Arnošt = Ernest, Arnoštka = Ernestína 172. — A síce = a to 62. — Asnáď = azda, hádam, vari 62. — Aspirant 63. — Astrachán; astrachánsky 63. — Asýria, Asýrsko 63. — Atd. 63. — Augúr; augúrsky; augúrstvo 63. — Auktor = autor; auktorita = autorita 63. — Auto 63. —

OBSAH

<i>Henrich Bartek</i> : Prípomy množného inštrumentálu podstatných mien	3
Časovosti: Moravská slovenčina. — Jazykoveda na Slovenskej univerzite. — Dôležitá zmena v školskej správe	74
Návrh na písanie predpôň s-, z-, zo- a predložiek z, zo	135
Z pravopisu, gramatiky a slovníka	148
<i>Oskár Ferianc</i> : O pôvode slovenských vtačích mien	81
<i>Michal Gálik</i> : Dialekt Zuzky Zgurišky	108
<i>Anton Jánošík</i> : Kvantita podstatných mien na -ia. — Mária či Maria?	63
Zo slovenskej kvantity. Kvantita prídavných mien, utvorených od cudzích podstatných mien na -ia. — Kvantita cudzích slov na -a	96
Kvantita cudzích slov, zakončených na spoluhlásku	142
Zo školskej slovenčiny	196, 218
(Porekadlo a prislovie. Str. 196—198. — Skloňovanie podstatných mien typu a) <i>prasce</i> , b) <i>dievčence</i> . Str. 218—222.)	
Výskum slovenčiny. Kvantita zámena on (k) <i>ním</i> , <i>ních</i> a bezpredložkových <i>ích</i> , <i>ím</i>	233
Kvantita hypokoristik typu a) <i>Starý-starký</i> , <i>stará-starká</i> a b) <i>gazdiná-gazdinká</i>	281
<i>Eugen Jóna</i> : Treba a načim	226
<i>Michal Knap</i> : Drobnosti	114
(Priotráviť? — Pri. — Prepožičať? — Výmaz? — Zakúpiť? — Pre. — K nahliadnutiu, k účelu? — Úplata, úplatkárstvo? — Zriadenec? — Dieľči? — Dopisovať si? — Pestiteľ? — Bravčové hody? — Vysvätiť na kňaza? — Špatný, zlý.)	
<i>Belo Letz</i> : Kolektiva	5

Pridavné mena prisvojovacie	51
K problémom slovenskej gramatiky	103
<i>Jožo Martinka</i> : Rozmnožovanie kontaminácií a názvoslovi	60
(Koniklec-poniklec. — Hermanček-rumanček. — Devázeľ-deväťsil. — Pštros. — Skrček- chrček.)	
Cudzie názvy záhradných rastlín	222
(Slez=ajbiš. — Uhorka. — Pôlka—egreš. — Rajštiak=rajčiak—paradajka.)	
<i>Ján Mihál</i> : Zo slovenskej skladby	12, 88
Slovenčina v novom položení	189
Spisovný jazyk a nárečie	213
<i>J. Okál</i> : Nárečové slová. Gombáš (Liptov)	198
<i>Redukcia</i> : Sbierajme zriedkavé slová a výrazy	1
Výhlady do budúcnosti	49
Zjednodušenie slovenského pravopisu	129
Na vysvetlenie	209
<i>Jozef Škultéty</i> : Rozhľadme sa v slovenčine	210
<i>Štefan Tóbiš</i> : Úvod k slovenskej obchodnej terminológii	224
— <i>tri</i> —: Bibličtina	133
<i>P. P. Zgúth</i> : Nárečové slová. Mošovce (Turiec)	117
Nárečové slová a výrazy (Turiec)	290
<i>Ján Žigo</i> : Písanie predložiek <i>s-</i> , <i>so-</i> a <i>z-</i> , <i>zo-</i>	139
Dejiny dvojhlasok v spisovnej slovenčine 168, 252	

Slovenské slová

<i>B. H.</i> : (črpák, črpáčík. — črieľ, čriem; načrieť, načierať. — črpnúť, črpať, črpkaf; čerpať, — krpka, krpôčka. — psiár. — Psiare. — žeriav. — okovítka. — skorocel. — vôdor. — tenúť, tenutie, vtenúť.)	31
<i>Ján Rakovský</i> : Struha — strúžka	283

Posudky a poznámky.

(Jozef Ambruš: O vydávaní slovenských literárnych prameňov. — Stanislaw Słoński: Funkcje prefiksów werbalnych w języku starosłowiańskim (starobułgarskim). — Z. Stieber: Słowak i Słowiak. — Alexander Matuška: K Vajanského slovníku. — Slovenské

mužské priezviská na -o v češtine.— RND.

Oskár Ferianc: Nomina ornithologica. —

Dbajme na práva slovenčiny! — Upozor-
nenie 39

Anton Jánošík: Dr. Henrich Bartek: Prispevok k dejinám
slovenčiny 284

L. M. Jánsky: „Romány dneška“ a slovenčina 289

Rozličnosti.

*abas = opát 30. — abažúr, -u, *l.* -e, *n. pl.* -y, *m.* 23. —
*Adalbert = Vojtech 30. — *Adria = Jadran, *adriatický =
jadranský 68. — aero, -a, *n. pl.* aerá, *g.* aer, *str.* 30. — akt, -u, *n.*
pl. -y, *m.* 28. — *aršík = hárček 30. — až na ďalšie? 124 —
*bajzom, *pajzom = dovedna, naraz 30. — Bakonský les 68. —
balalajka, -y, *g. pl.* balalajok, *ž.* 68. — *barnavý = hnedý 68. —
*barvoslepý = farboslepý 121. — *belúš = sivko 30. — bezpečnosť;
bezpečie, bezpeč, bezpeka 27. — *bľadý, *bľadosť = bledý, bledosť
68. — bohďaj, bodaj 68. — bol... bol 297. — *bukréta = kytica 68.
— *car = cár, *carský = cársky 68. — celoplátový, celonárodný, ce-
loslovenský 69. — *cez sto = vyše sto 23. — *cez 40.000 robotní-
kov? 206. — cibula, -le, *g. pl.* cibúľ 69. — *communiqué = komu-
niké 69. — čas, -u, časy, *gen.* časov i čias 69. — *časoslovo =
sloveso 70. — Čechy, *gen.* Čiech; Česko, -a 70. — čelaď, -de, *n.*
pl. čelade; čelust', -te, *n. pl.* čeluste 70. — čertík, -a, *n. pl.* čertíci
aj čertíky 70. — Česko-Slovensko; česko-slovenský 70. — *četba
= čítanie 21. — *četný = početný 70. — *čez = cez 70. —
*čiernooký = černočký; *čiernovlasý = černovlasý 70. — *čím
vo väčšom počte = v čím väčšom počte 205. — *činiť sa = usi-
lovať sa 22. — číslo, -a, *g. pl.* čísel, *str.* 125. — čistokrevný =
čistokrvný 302. — ďalší miesto ostatný 298. — *daska = doska
70. — dedič, -a, *n. pl.* -ia, *n.* 127. — *defaitizmus = defetizmus
71. — dekanstvo, dekanát; dekanický, dekanátny 19. — *despekt
= dešpekt 71. — *diaľnica = autostráda 121. — *dľa = podľa
23. — *dolovať = dobývať 22. — *dopnúť = dopäť 71. — do-
pustiť, nie pripustiť 298. — *Dordž = Juraj 71. — *dostaviť sa =
prísť 124. — *dotazovať sa = dopytovať sa 71. — *dovolená =
dovolenka 124. — *driev = prv, dávnejšie 128. — Dubná Skala
303. — fakt, -u, *n. pl.* fakty, *gen.* faktov, *m.* 29. — *faktum =
fakt 127. — Frank, franský, frančina 71. — *gentry = džentra;
džentrik, džentrický 71. — gramofónová doska? 122. — *haboš

OBSAH

<i>T. B.</i> : Znova dlhá kvantita v slove <i>Mária</i>	21
Preukážka — legitimácia ako termíny	235
<i>Jozef Barát</i> : Zo slovenských pravopisných systémov. (Podnet k veľkému historicko-gramatickému dielu.)	70
Pravidlá sloven. pravopisu a prax 162, 227, 304 (-isko — -ište 163, Trpný tvar 164, Neosobné <i>sa</i> 165, Prisvojovanie 165, Cudzíe slová 166, Zvieracie mená 167, Rytmičné krátenie 168, I. Podstatné meno na -ár a odvodeniny 168, II. Podstatné meno ženského rodu 227, III. Podstatné meno stredného rodu 228, IV. Prídavné meno 228, V. Zámeno 230, VI. Číslovky 231, VII. Sloveso 232, Mäkkéne spoluhlások <i>ď, ě, ň, ě</i> 304, Dvojhlásky 304, Ženské podstatné mená na -yňa 307.)	304
<i>JUDr. Jozef Fundárek</i> : Tvorba slovenskej právnej terminologie	35
<i>Milo Gosiorovský</i> : Trať—trate	186
<i>Štefan Gráf</i> : Hotel Hviezdoslav	58
<i>Jozef Hrabovský</i> : Ako písať v slovenskom texte gréckej a latinské vlastné podstatné mená osôb?	298
<i>Ján Chripko</i> : Interjekcie	65
Primárne interjekcie impulzívne	237
<i>Anton Jánošík</i> : Zo slovenskej kvantity. Kvantita deverbatív prídavných mien na -ný a od nich odvodených podstatných mien	5
Tvary a kvantita složenín slovesa <i>ísť</i> 56, 82, 109, 145	
<i>Eugen Jóna</i> : Funkcie predložiek v spisovnej slovenčine	98, 136, 256, 309
(1. Predložka <i>k, ku</i> 99, 2. Predložka <i>na</i> 256.)	

<i>Michal Koperdan</i> : Dialekt ako hlavná pomôcka pri vyučovaní spisovnej reči	159
<i>Jozef Liška</i> : Zachovajú sa východoslovenské nárečia?	293
<i>Jožo Martinka</i> : Cudzie názvy záhradných rastlín	26, 211
(Fazuľa—fazol 26, Petržlen 211, Zeler 212, Rasca—kmín 212.)	
Pôvod a význam názvu Beskíd	107
O Názve Vihorlátu	142
<i>Jozef Orlovský (Szabó)</i> : Dnešné požiadavky pri našom rodnom jazyku	141
Nárečové slová. Tisovský Hámor (Gemmer)	260
<i>JUDr. Ján V. Ormis</i> : Podľa akých zásad pracovať na právnej terminológii	1
<i>Eugen Paulíny</i> : Výber z detvianskych slovies	85, 123, 315
<i>Václav Polák</i> , Praha: Pôvod a význam Beskíd	151
<i>Gabriel Povala</i> : Niekoľko poznámok o tvorení slovenskej terminologie	193
<i>A. Považský</i> : Český termín „provoz“, „provozní“ v slovenskej poštovej terminológii	23
<i>Štefan Sobolovský</i> : Prehľad fonetického vývoja zvukových krás slovenčiny	129
Z dejín fonetiky a zvukovej kultúry reči	222
<i>Jozef Solčány</i> : Príspevok k štúdiu iteratív s korennou polosamohláskou <i>r, l</i>	289
<i>Jozef Škultéty</i> : Zaujímavý spor o slovenčine	33
Slovenčina	97
Prostriedok, prostredný, a či postriedok, postredný je po slovensky?	292
<i>Eudovít Šmelík</i> : Z gramatickej terminologie. Neživotné či bezduché?	43
<i>Fr. Štefunko</i> : Miera, meradlo	179
<i>Štefan Tóbiš</i> : Obchodná terminologia. Názvoslovie praktického obchodného života 48, 79, 112, 154, 213 (1. Obchod—sklep 49, 2. Obchod s niečím 52; 3. Firmy a ich označovanie na firemných či štítnych tabuliach 79; Všeobecné poznámky 112; Jazykové nesprávnosti v označovaní obchodov a firiem vôbec	

154; Obchod-kšeft 213, Obchodovať-kšeftovať-kšeftáriť 214, Obchodovať-kupčiť 214, Kupecký-obchodný 214, Jednať sa-handlovať 215, Obchodník-kupec-priekupník 216, Kupec-kupujúci, predavač-predávajúci 216, Agent či zástupca-cestujúci (obchodný cestujúci) 217, Podomový (a nie podomný!) obchodník 217.)	
-tri-: Ešte raz bibličina	18
Trochu rehabilitácie. Pravotár	88
Vlado Uhlár: Slovenské ľ. (Príspevok k slov. ortoepii, k nápravným evikom.)	204
Ing. Š. Veselý: Návrh na odbornú terminológiu v slovenskom železiarskom priemysle. Odbor: kuchynský riad	171
P. P. Zgúth: Nárečové slová a výrazy. Turiec 27, 53, 120, 176	
Zo zápisníka	300
Slovenské slová.	
Eugen Jóna.: Pilný, pilnosť	39
JUDr. Ján V. Ormis: Miera, meradlo	104
-tri-: Pra	307
Výskum slovenčiny.	
Dr. Miloš Vančo: Podvýživa	69
Plniace pero	102
Anton Jánošík: Kvantita osobného prisvojovacieho zámene <i>môj, tvoj, svoj a náš, váš</i>	246
Z právnej terminológie.	
JUDr. Ján V. Ormis: Pravotár—advokát	46
Pravota, pravotný—spor, sporný	47
Právnický—právny	76
Trest, pokuta, pokarhanie	77
-tri-: Vereneč—snúbenec	180
Slovo „Pravotár“	183
JUDr. Jozef Fundárek: Úkon—čin—opominutie	218
Právnický—právny	219
Sročný—splatný	220
Držiteľ—majiteľ—vlastník	221
Účastinný—účastinársky	221

Literatúra.

<i>Jozef Škultéty</i> : Slovenský jazyk. Ročník I., číslo 5—6	61
<i>Štefan Koperdan</i> : Michal Koperdan: Porovnávacia gramatika východoslovenského nárečia. Príručka pre učiteľov. Vydala Matica slovenská 1940, str. 48	91
<i>Anton Jánošík</i> : Slovenský jazyk. Ročník I. Rediguje Dr. Henrich Bartek. Vydáva Kompas, Turčiansky Sv. Martin	318

Posudky a poznámky.

<i>P. P. Zgúth</i> : Poznámky na Pravidlá slovenského pravopisu s Pravopisným slovníkom	266
<i>Dr. Jošt</i> : Praktická príručka slovenského pravopisu. Sostavil podľa Pravidiel slovenského pravopisu z r. 1940 Alfonz Zauner, riaditeľ Štátnej obchodnej akadémie v Prešove. Tlačila Nová kníhtlačiareň v Turč. Sv. Martine—1940. Strán 88. Po Ks 20.—	279
<i>JUDr. Ján V. Ormis</i> : Oprava, zaslaná „Slovenskému jazyku“	281

Poznámky.

<i>Red.</i> : Poslovenčovanie priezvisk	125
---	-----

Zprávy.

Kancelária Slovníka jazyka slovenského	30
--	----

Rozličnosti.

ako by	191	Čítal som v Gardistu	
August-Augustín-		== v Gardistovi	31
Gustáv	285	dátumový	320
brožovaný=brošovaný	96	furma a forma	126
Budapešť = Pešť, Pešť-		hlohovecký = hlohovský	95
Budín	63	chovať sa a správať sa	62
budúce = na budúce	31	Inovecké vrchy = Inov-	
cíp?	94	ské vrchy	96
Citovanie právnych		k založeniu = založiť	188
predpisov	94	každodenne = denne,	
		každý deň	284